

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2020. január 29., szerda

Tartalomjegyzék

4/2020. (I. 29.) AB határozat	A víztársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény 69. § (2) bekezdés szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	222
5/2020. (I. 29.) AB határozat	A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 80. § (1) bekezdés második mondata szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasításáról	230
39/2020. (I. 29.) KE határozat	Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízás alóli felmentéséről	241
40/2020. (I. 29.) KE határozat	Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízásáról	241
41/2020. (I. 29.) KE határozat	Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízás alóli felmentéséről és megbízásáról	242
42/2020. (I. 29.) KE határozat	Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízásáról	242
43/2020. (I. 29.) KE határozat	Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet kinevezéséről	243
44/2020. (I. 29.) KE határozat	Dandártábornok szolgálati viszonya megszűnésének megállapításáról	243
45/2020. (I. 29.) KE határozat	Dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről	244
46/2020. (I. 29.) KE határozat	Állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről	244
47/2020. (I. 29.) KE határozat	Állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről	245
1006/2020. (I. 29.) Korm. határozat	A „Királyok és szentek. Az Árpádok kora” című kiállítás megvalósításáról és ennek érdekében a székesfehérvári Szent István Király Múzeum rekonstrukciójáról, valamint az Árpád-ház Program megújulásának koncepcionális előkészítéséről	245
1007/2020. (I. 29.) Korm. határozat	A XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium és a XV. Pénzügyminisztérium fejezet címrendjének módosításáról	247
9/2020. (I. 29.) ME határozat	Helyettes államtitkár felmentéséről és helyettes államtitkárok kinevezéséről	249

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 4/2020. (I. 29.) AB határozata a vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény 69. § (2) bekezdés szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítása iránti bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Salamon László, dr. Szívós Mária és dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény 69. § (2) bekezdésének „Az (1) bekezdésben foglaltakat a folyamatban levő bírósági, valamint végrehajtási eljárásokban is alkalmazni kell azzal, hogy” szövegrésze alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.
A vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény 69. § (2) bekezdése a megsemmisítést követően a következő szöveggel marad hatályban:
„A tag által a 2012. december 27. napját megelőzően hozott küldöttgyűlési határozat alapján a társulat részére már teljesített fizetés nem követelhető vissza.”
Az alaptörvény-ellenessé nyilvánított és megsemmisített rendelkezés az Alkotmánybíróság megsemmisítéséről szóló határozatának a hivatalos lapban történő közzétételét követő napon veszíti hatályát.
2. A vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény 69. § (1) bekezdésének alkalmazása során az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy e rendelkezés nem vonatkozik a 2012. december 27. napját megelőzően a vízitársulat küldöttgyűlése által az akkor hatályos jogszabályoknak megfelelően, jogszerűen megállapított és legkésőbb az egyes törvényeknek az agrárgazdaság versenyképességével összefüggő módosításáról szóló 2018. évi CXXXVII. törvény hatálybalépéséig esedékessé vált fizetési kötelezettségek érvényesíthetőségének kizárására.
3. Az Alkotmánybíróság a vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény 69. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasítja.
4. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény 69. § (2) bekezdésének megsemmisített szövegrésze a Győri Törvényszék előtt folyamatban lévő P.20.590/2018. számú ügyben, továbbá bármely bíróság előtt folyamatban lévő ügyben nem alkalmazható.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Győri Törvényszék bírója (a továbbiakban: indítványozó) az előtte folyamatban lévő P.20.590/2018. számú peres eljárásban az eljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság a vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény (a továbbiakban: Vttv.) 69. § (1) és (2) bekezdéseinek alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, és rendelje el a jogszabály alkalmazásának kizárását.
- [2] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott jogszabályi rendelkezések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezetett visszaható hatály tilalmát, továbbá a 15. (helyesen: XV.) cikk (1) bekezdésében rögzített törvény előtti egyenlőséget.
- [3] A perbeli felperes vízitársulat, míg a perbeli alperes a vízitársulat tagja. A per tárgya vízitársulati hozzájárulás megfizetése. A perbeli felperes a döntés idején hatályos jogszabályi rendelkezésekre hivatkozással küldöttgyűlési határozatával 2012. áprilisában tagsági hozzájárulást állapított meg. Ezt a hozzájárulást az alperes nem teljesítette,

amelyre tekintettel a felperes fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett, ami az ellentmondás folytán perré alakult. A felperes 2012, 2013, 2014 és 2015 évekre vonatkozóan évenként 99 351 forint tagi hozzájárulás és késedelmi kamatainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A per folyamán ezt a kereseti követelését a felperes többször megváltoztatta, továbbá kiterjesztette előbb 2016-ra, majd 2017-re és 2018-ra is. Hivatkozott arra, hogy a fizetési kötelezettségről a vízitársulat küldöttgyűlése határozott, és bár a törvény 2012 decemberétől a közgyűlés hatáskörébe sorolta a tagok számára történő fizetési kötelezettség megállapítását, ez nem érinti a korábban jogszerűen meghozott határozatokat. Az alperes ellenben arra hivatkozott, hogy a jogalkotó már 2010-ben megszüntette a rendszeres, évenkénti tagi hozzájárulás intézményét, majd annak lehetőségét 2012 decemberében pedig közgyűlési hatáskörbe utalta. A kettő közötti időszakban 2011-től szerinte legfeljebb egyéb tagi hozzájárulást lehetett volna bevezetni, ami nem tagdíj jellegű rendszeres fizetési kötelezettség.

- [4] A folyamatban lévő per időtartama alatt léptek hatályba az indítványozó által támadott rendelkezések, amelyek értelmében a taggal szemben csak olyan fizetési kötelezettség állapítható meg, ami közgyűlési határozaton alapszik, a szabályt pedig a folyamatban lévő bírósági és végrehajtási eljárásban is alkalmazni kell azzal, hogy a már teljesített fizetés nem követelhető vissza.
- [5] 2. Az indítványozó P.20.590/2018/15. számú végzésével kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását, egyben a per tárgyalását a bírói kezdeményezés Alkotmánybíróság általi elbírálásáig felfüggesztette.
- [6] 2.1. Az indítványozó érvelése szerint a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütköznek, így sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését a támadott jogszabályi rendelkezések. Az indítványozó szerint a jogszabályváltozás súlytalanná és érvényesíthetetlenné teszi a 2012. december 27. napja előtt, az akkor hatályos jogszabályoknak megfelelően hozott határozatokat, mely jogkövetkezményt a vízitársulatok nem tudták a jövőre nézve számításba venni. Az indítványozó ezzel összefüggésben utalt az Alkotmánybíróság 7/2016. (IV. 6.) AB határozat indokolásának [18] bekezdésére is, melynek értelmében „[a] jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely – egyebek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek.”
- [7] Az indítványozó szerint a jogszabályi rendelkezések sértik a törvény előtti egyenlőség Alaptörvény XV. cikke szerinti követelményét is. Álláspontja szerint egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a közgyűlés hatáskörének rögzítése nem érinti a korábban küldöttgyűlési hatáskörbe tartozó határozatok érvényesíthetőségét. A támadott rendelkezések viszont különbséget tesznek a jogalanyok között a tekintetben, hogy a már megfizetett hozzájárulások nem követelhetők vissza, azonban azok a tagok, akik e kötelezettségüknek jogkövető módon nem tettek eleget, most mentesülnek az őket terhelő fizetési kötelezettség alól. Azt is állítja, hogy a jogszabály-módosítás különbséget tesz a bíróságok jogerős határozatai között a végrehajthatóság tekintetében azáltal, hogy egyes, jogerős marasztaló ítéletek végrehajthatóságát a támadott rendelkezések kizárják.
- [8] 2.2. Az Alkotmánybíróság határozatának meghozatala előtt megkereste a belügyminisztert. A belügyminiszter álláspontja szerint a 2012. évi módosítás indoka az volt, hogy a vízitársulatok tagjai fizetési kötelezettségeik mértékének megállapításáról és azok felhasználásáról maguk döntenek. 2012-ben számos küldöttgyűlésen döntöttek a vízitársulat fennmaradásáról és a folyamatos működés biztosításához szükséges forrásokról, azonban a döntéseket a küldöttgyűlések hozták meg. Annak érdekében, hogy a vízitársulatok tagjainak fizetési kötelezettségeiről és a befizetett összegek felhasználásáról ne a küldöttek, hanem minősített szavazással a tagok dönthessenek, a vízitársulatokról szóló törvény módosítása volt szükséges. A miniszter rávilágított arra is, hogy nem ismert olyan jogszabályi előírás, amely a vízitársulatok küldöttgyűlése által 2012. december 27. napját megelőzően hozott határozatokkal kapcsolatokban rendelkezést tartalmazna.

II.

[9] Az Alkotmánybíróság az alábbi alaptörvényi és jogszabályi rendelkezések alapján hozta meg döntését.

[10] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”

- [11] 2. A Vttv. indítvánnyal érintett rendelkezései:
 „69. § (1) Az egyes törvényeknek az agrárgazdaság versenyképességével összefüggő módosításáról szóló 2018. évi CXXXVII. törvény hatálybalépésének napjával
 a) a taggal szemben csak olyan fizetési kötelezettség teljesítése miatti eljárás indítható,
 b) a taggal szemben csak olyan fizetési kötelezettség állapítható meg, vagy
 c) a tag a társulat részére csak olyan fizetési kötelezettséget köteles teljesíteni, amely a közgyűlés 23/A. § (5) bekezdése szerinti határozatán alapszik.
 (2) Az (1) bekezdésben foglaltakat a folyamatban levő bírósági, valamint végrehajtási eljárásokban is alkalmazni kell azzal, hogy a tag által a 2012. december 27. napját megelőzően hozott küldöttgyűlési határozat alapján a társulat részére már teljesített fizetés nem követelhető vissza.”

III.

- [12] A bírói kezdeményezés részben megalapozott.
- [13] 1. Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezi az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította.
- [14] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Abtv. 25. §-ában és 52. §-ában előírt feltételeknek eleget tesz {vö. 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [8]–[24]; 2/2016. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [26]–[28]; 3064/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [8]–[13]}. A bírói kezdeményezés szerint a támadott szabályt az eljárásban alkalmazni kell, az eljárás felfüggesztése megtörtént, és az indítvány a megsemmisítés jogkövetkezményére is kiterjedő alaptörvény-ellenesség megállapítására irányul {lásd például: 2/2018. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [11]}.
- [15] 2. Az Alkotmánybíróság az indítvány érdemi elbírálását megelőzően áttekintette a Vttv. tagok fizetési kötelezettségeire vonatkozó szabályozásának változásait.
- [16] A Vttv. 2010. december 31. napjáig hatályos 30. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a küldöttgyűlés hatáskörébe tartozott a tagok fizetési kötelezettségének megállapítása (éves társulati alaphozzájárulás mértéke, differenciált társulati hozzájárulás elvei és mértéke). A társulati alaphozzájárulás a Vttv. szerinti fizetési kötelezettség volt, míg a társulati differenciált hozzájárulás a küldöttgyűlés által megállapított fizetési kötelezettség volt a társulati többletközfeladatok ellátásához.
- [17] Az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény 2011. január 1. napjával megszüntette a társulati alaphozzájárulás és társulati differenciált hozzájárulás intézményét. A törvény indokolása szerint „[a] törvény a vízgazdálkodási érdekeltségi hozzájárulás megszüntetésére irányul, ennek megfelelően elhagyja a víztársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény minden, az érdekeltségi hozzájárulásról szóló részét”. Ezt követően az egyes törvényeknek a vízkárelhárítás hatékonyabbá tételével összefüggő módosításról szóló 2011. évi XXII. törvény 2011. március 30. napjával akként módosította a Vttv.-t, hogy a 30. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a küldöttgyűlés hatáskört kapott az egyéb támogatások jellegének és mértékének meghatározására, míg a 41. § (2) bekezdése az egyéb támogatásokat a társulat bevételei között nevesítette.
- [18] Az egyes agrár tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXIII. törvény (a továbbiakban: Mód. tv.) 2012. december 28. napjától hozta létre a közgyűlést mint a víztársulat legfőbb szervét. A Vttv. új 23/A. § (5) bekezdése értelmében a közgyűlés hatáskörébe került „a tagok fizetési kötelezettsége mértékének és felhasználásának meghatározása a társulati feladatok ellátása érdekében”, a küldöttgyűlés hatáskörébe pedig a Vttv. módosított 30. § (1) bekezdés c) pontjának megfelelően az „önkéntes befizetésekből származó támogatások felhasználása” tartozik.
- [19] Az egyes törvényeknek az agrárgazdaság versenyképességével összefüggő módosításáról szóló 2018. évi CXXXVII. törvény (a továbbiakban: Mód2. tv.) 2019. január 11. napjától kezdődően vezette be a Vttv. indítvánnyal támadott rendelkezését. A törvény vonatkozó rendelkezése – indokolása szerint – „[a]zt az ellentmondást kívánja feloldani, hogy amíg a jogalkotó 2012. december 27. napjától a társulati tagok fizetési kötelezettségének a megállapítását a közgyűlés kizárólag hatáskörébe utalta, addig még jelenleg is hatályban vannak azok, a tagok

a fizetési kötelezettségét lényegében határidő nélkül megállapító döntések, amelyeket még 2012. december 27. előtt a küldöttgyűlések során – sok esetben vitatható körülmények között – hoztak meg. A törvény e rendelkezéssel a lényegében hat évvel ezelőtti jogalkotói döntésnek kíván érvényt szerezni.” A Vttv. új 69. § (1) bekezdése ugyanakkor valamennyi, 2012. december 27. napját megelőzően a vízitársulat tagjával szemben előírt fizetési kötelezettség érvényesítésének lehetőségét kizárja, oly módon, hogy ezt a rendelkezést a már folyamatban levő bírósági és végrehajtási eljárásokban is alkalmazni rendeli.

- [20] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványi elemet vizsgálta meg. Az indítványozó érvelése szerint a Vttv. 69. § (1) és (2) bekezdése azon követelések érvényesítését is kizárja, amelyek a vízitársulatok küldöttgyűlésének 2012. december 27. napját megelőzően, nyilvánvalóan jogszerűen hozott határozatán alapulnak, mely rendelkezést a folyamatban levő bírósági és végrehajtási eljárásokban is alkalmazni kell, a szabályozás ekként a vízitársulatok szempontjából visszaható hatályú jogalkotásnak tekinthető.
- [21] 3.1. Az Alkotmánybíróság Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésén alapuló, jelen indítvány elbírálása szempontjából releváns gyakorlata az alábbiak szerint összegezhető. „A jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely – egyebek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [71]}.
- [22] Egy jogszabály nem csupán akkor ütközhet a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [106]}. Ugyanakkor „önmagában az, hogy a jogalanyok másként cselekedtek volna, ha előre láthatták volna, hogy egy jogszabály miként módosul, nem ad módot a jogbiztonság címén az alaptörvény-ellenesség megállapítására. A visszaható hatályú jogalkotás tilalmának ilyen kiterjesztő értelmezése alkotmányjogi alapokon nem indokolható” {16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [32]}.
- [23] A visszaható hatályú jogalkotás tilalma nem feltétlen. A tilalom kizárólag a jogalanyok helyzetét elnehezítő (ad malam partem) jogalkotásra irányadó, és nem terjed ki a jogszabályok módosíthatóságának időbeli korlátaira sem {7/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [19]}. Egyértelműen élhet a visszamenőleges hatályú jogalkotás eszközével a jogalkotó akkor, amikor új jogosultságot állapít meg, meglévő jogosultságot terjeszt ki, vagy valamely jog korlátozását oldja fel {10/2014. (IV. 4.) AB határozat, Indokolás [18]}. Annak sincs akadálya, hogy a jogalkotó a múltban keletkezett jogviszonyokból származó jogokat és kötelezettségeket szabályozzon, amennyiben az új szabályozás ezeket a jogokat és kötelezettségeket hátrányosan csak a hatálybalépés utáni időtől fogva érintheti, hiszen a visszaható hatályú jogalkotás tilalma nem értelmezhető akként, hogy a fennálló tartós, határozatlan időtartamú jogviszonyok a jövőre nézve semmilyen esetben sem alakíthatóak át vagy változtathatóak meg {3061/2017. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [11]–[12]}. A jogalkotó fennálló, tartós jogviszonyokba való beavatkozásának ugyanakkor korlátot szabhat a jogbiztonsághoz kapcsolódó bizalomvédelem követelménye, ekként esetről esetre vizsgálandó, hogy hol húzódik a határ a jogalkotó szabadsága és a címzetteknek a jogi szabályozás állandóságához, kiszámíthatóságához fűződő érdeke között, vizsgálva, hogy a jogi szabályozás változása következtében a jogalanyokat ért hátrány indokolja-e a jogbiztonság sérelme alapján az alaptörvény-ellenesség megállapítását {3061/2017. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [13]}.
- [24] Tekintettel részben arra, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a visszaható hatályú jogalkotás tilalma nem abszolút, illetőleg részben arra, hogy az egyes jogviszonyok szükségképpen nagyon is különbözőek lehetnek, ezért amennyiben felmerül annak lehetősége, hogy egy új jogszabály rendelkezéseit annak hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell, úgy az Alkotmánybíróság esetről esetre vizsgálja meg, hogy megvalósult-e a jogbiztonság sérelme {1/2016. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [56]}.
- [25] 3.2. Az indítványozó szerint a Vttv. támadott rendelkezései azért sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, mert a rendelkezés jogilag kikényszeríthetetlené teszi a 2012. december 27. napja előtt, az akkor hatályos jogszabályoknak megfelelően hozott határozatokat, mely jogkövetkezményt a vízitársulatok nem tudták a jövőre nézve számításba venni.
- [26] Az Alkotmánybíróság kiemeli: a szabályozás alkotmányossági megítélése szempontjából annak van elsődleges jelentősége, hogy a Vttv. támadott rendelkezései a korábban hatályos szabályrendszer helyesen értelmezett tartalmához képest érdemben más, hátrányosabb jogi környezetet hoz-e létre, azaz a már fennálló jogviszonyok

- a korábbi szabályozásnak ehhez a helyes értelmezéséhez képest más jogi megítélés alá esnek-e [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [74]].
- [27] Miként arra az Alkotmánybíróság rámutatott, a vízitársulatok közgyűlését csak a Mód. tv.-nyel, 2012. december 28. napjától kezdődő hatállyal teremtette meg a jogalkotó, és a Vttv. 23/A. § (5) bekezdése csak ettől a naptól kezdődően utalta az újonnan létrejövő közgyűlések hatáskörébe a tagok fizetési kötelezettsége mértékének és felhasználásának meghatározását a társulati feladatok ellátása érdekében. Ez egyben azt is jelenti, hogy 2012. december 28. napjától kezdődően sem a vízitársulatok küldöttgyűlése, sem pedig más szerve nem hozhatott jogszerűen a tagok fizetési kötelezettsége mértékére vonatkozó határozatot. Az a törvényi rendelkezés, mely a nyilvánvalóan a törvény rendelkezéseivel ellentétes, jogszerűtlen módon hozott határozatok esetében kifejezetten rögzíti azok bírói úton történő ki nem kényszeríthetőségét, az egyébként is egyértelmű jogi helyzet változatlanságára tekintettel nem sértheti a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát.
- [28] 2012. december 27. napját megelőzően ugyanakkor a Vttv. kifejezetten a küldöttgyűlés hatáskörébe utalta a tagok fizetési kötelezettségének megállapítását: 2010. december 31. napjáig az éves társulati alaphozzájárulás mértékéről és a differenciált társulati hozzájárulás elveiről és mértékéről, 2011. március 30. napjától 2012. december 27. napjáig pedig az egyéb támogatások jellegének és mértékének meghatározásáról dönthetett a küldöttgyűlés a Vttv. kifejezett rendelkezéseinek megfelelően.
- [29] 3.3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy fentiek szerint a Vttv. 69. § (1) bekezdése önmagában nem nyilvánít valamely magatartást jogellenessé, és a hatálybalépést megelőző időre nem állapít meg vagy tesz terhesebb kötelezettséget, amennyiben azt a törvény hatálybalépését követő, vagyis jövőbeni időponttól alkalmazzák.
- [30] Azzal, hogy a Vttv. 69. § (1) bekezdése ezeknek a követeléseknek az érvényesíthetőségét a jövőre nézve kizárta, nem alkotott új anyagi jogi szabályt, hanem az érintett időszakban hatályban volt jogszabálynak egyik értelmezését foglalta törvénybe.
- [31] Az Alkotmánybíróság nem tartja kizártnak, hogy a jogalkotó szándéka már 2012-ben is lehetett az, hogy a küldöttgyűlés által megállapított fizetési kötelezettségeket egyáltalán ne lehessen érvényesíteni. A törvény szövege ugyanakkor ilyen kikötést kifejezetten nem tartalmazott, és az indítványban is hivatkozott bírói gyakorlat sem tulajdonított ilyen értelmezést a jogszabály szövegének. A nem kellő pontossággal megfogalmazott jogszabályi rendelkezésen alapuló, a jogszabály szövegéhez képest nem contra legem jogértelmezés nem róható a jogalkalmazók terhére, és nem minősíthető utóbb sem jogellenesnek. A 2018-ban elfogadott törvénymódosítás által a jogalkotónak ugyanakkor lehetősége van ezen az értelmezésen a jövőre nézve módosítani, és a jogalkotó feltételezhető (ám a jogszabály szövegében kifejezetten meg nem jelenő) eredeti szándékából fakadó következményeket a jövőre nézve alkalmazni.
- [32] 3.4. Ez a szabályozás azonban az Alkotmánybíróság megítélése szerint csak akkor felel meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése által támasztott követelménynek, ha a múltban esedékessé vált követelések érvényesíthetőségét nem befolyásolja és kizárólag az adott követelések jövőbeni érvényesítésére vonatkozóan tartalmaz rendelkezést. Ellenkező esetben a jogalkotói beavatkozás egyértelműen a fennálló jogviszony terhesebbé válásának körébe esik.
- [33] A fent részletezett törvénymódosítások szövegéből és a törvényjavaslatokhoz fűzött előterjesztői indokolásokból összességében az olvasható ki, hogy a jogalkotó célja annak egyértelművé tétele volt, hogy 2012. decembere óta a közgyűlésen kívül más szerv nem állapíthatott meg rendszeres fizetési kötelezettséget a tagok számára. Ugyanakkor ebből következik az is, hogy elképzelhető olyan fizetési kötelezettség, amit a vízitársulat küldöttgyűlése az 2012. decembere előtt jogszerűen írt elő, és miként arra a belügyminiszter is rámutatott az Alkotmánybíróság megkeresésére adott válaszában, a vízitársulatok működésére vonatkozó, korábban hatályos jogszabályi rendelkezések sem a több évre vonatkozó fizetési kötelezettségek előírását nem zárták ki, sem pedig a korábbi küldöttgyűlési határozatok utólagos közgyűlési megerősítésének kötelezettségét nem írták elő. Amennyiben viszont a küldöttgyűlés (mint korábban a vízitársaság legfőbb szerve) jogszerűen döntött fizetési kötelezettség megállapításáról, úgy annak érvényesítését is lehetővé kell tenni.
- [34] Mivel ezek a kötelezettségek egy olyan időszakban születtek, amelyben a közgyűlés intézménye még nem is létezett, értelemszerűen fel sem merülhet annak a lehetősége, hogy a támadott törvényi rendelkezés értelmében „a közgyűlés 23/A. § (5) bekezdése szerinti határozatán” alapuljon. Amennyiben tehát egy ilyen határozat már 2012. december 27. napját megelőzően megalkotásra került, akkor azt nyilvánvalóan eleve nem is érinthette a 2012-es törvénymódosítás, ezáltal pedig a támadott jogszabályi rendelkezés sem teheti érvényesíthetatlenné a függőben lévő követelést. Ellenkező esetben okkal vetődik fel az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme, ugyanis a törvény a tiltott visszaható hatályú jogalkotás tilalma körébe esne.

- [35] 3.5. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a fenti megállapításokból következően a Vttv. 69. § (1) bekezdésének alkalmazhatósága csak azokra a követelésekre terjedhet ki, amelyek annak hatálybalépését követően váltak esedékessé. Ennek magyarázata, hogy a támadott rendelkezés egyértelműen azt a kötelezettséget rója a vízitársulatra, hogy amennyiben a továbbiakban is fizetési kötelezettséget szeretne előírni a tagjainak, akkor azt immáron nem teheti meg a 2012. decembere előtt meghozott küldöttgyűlési határozata alapján, hanem a közgyűlésnek újra elő kell írnia. Ilyen kötelezettséget azonban első alkalommal csak a Vttv. 69. § (1) bekezdése írt elő. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint tehát a jogalkotó a rendelkezés törvénybe iktatása által az Alaptörvénnyel összhangban mindössze annyit várhat el, hogy a jövőre nézve a vízitársulat hívja össze a közgyűlést és a 2012. decembere előtt megállapított fizetési kötelezettségek helyébe a közgyűlés állapítson meg fizetési kötelezettséget.
- [36] 3.6. Az Abtv. 46. § (3) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában határozattal megállapíthatja azokat az Alaptörvény szabályozásából eredő, és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeket, amelyeknek a vizsgált jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie. Az Alkotmánybíróság jelen esetben úgy ítélte meg, hogy lehetősége van arra, hogy az Abtv. 46. § (3) bekezdésében biztosított jogköre alapján, alkotmányos követelmény megfogalmazásával, egyben a hatályos jog kíméletével járjon el.
- [37] Tekintettel arra, hogy a Vttv. 69. § (1) bekezdésének alkalmazása egyes, a vízitársulatok küldöttgyűlése által 2012. december 27. napját megelőzően hozott határozatokon alapuló fizetési kötelezettségek érvényesítése során a fentiek szerint egyes esetekben visszaható hatályú jogalkotásként értelmezhető, és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével ellentétes eredményre vezethet, ezért az Alkotmánybíróság – a Vttv. 69. § (1) bekezdésének megsemmisítésére irányuló indítványi elem elutasítása mellett – alkotmányos követelményként állapította meg, hogy a Vttv. 69. § (1) bekezdése nem vonatkozik a 2012. december 27. napját megelőzően a vízitársulat küldöttgyűlése által az akkor hatályos jogszabályoknak megfelelően, jogszerűen megállapított és legkésőbb az egyes törvényeknek a Mód2. tv. hatálybalépéséig esedékessé vált fizetési kötelezettségek érvényesíthetőségének kizárására. Annak vizsgálata, hogy az egyes eljárásokban érvényesített, a tagokat terhelő fizetési kötelezettségek megfelelnek-e a Vttv. 2012. december 27. napját megelőzően hatályos rendelkezéseinek, és ezáltal jogszerűnek tekinthetők-e, minden esetben az eljáró bíróságok (és nem pedig az Alkotmánybíróság) feladata.
- [38] 4. Mindezek mellett azt is figyelembe vette az Alkotmánybíróság, hogy a Vttv. 69. § (2) bekezdése az (1) bekezdésben rögzített rendelkezést a folyamatban lévő bírósági és végrehajtási eljárásokban is alkalmazni rendeli. Ez azt jelenti, hogy a jogalkotói beavatkozás jogerősen lezárt bírósági eljárások végrehajthatóságát is érinti, a folyamatban lévő bírósági eljárások esetében pedig olyan eredményre vezet, amely ellentétes azzal, mint amire a vízitársulat a per megindításakor alapos okkal számíthatott.
- [39] A Vttv. 69. § (2) bekezdése a küldöttgyűlési határozatokon alapuló és a meghozataluk időpontjából következően kétséget kizáróan jogszerű, a tagokat terhelő olyan fizetési kötelezettségek vízitársulat általi érvényesíthetőségét is kizárja, amelyekkel kapcsolatosan a bírósági vagy végrehajtási eljárás már folyamatban van. Ez a vízitársulatokat egyértelműen hátrányosan érinti, a jogalkotó pedig semmilyen alkotmányosan értékelhető indokát nem adta annak, hogy miért szükséges a korábban a Vttv. rendelkezéseinek megfelelően a küldöttgyűlés által elfogadott, a tagokat terhelő fizetési kötelezettségek érvényesíthetőségének utólagos kizárása, illetőleg miért lenne egyáltalán „vitatható” az a tagokat terhelő fizetési kötelezettség, melynek lehetőségét maga a Vttv. utalta korábban (a törvényben kifejezetten nevesített módon) a küldöttgyűlés hatáskörébe, jogszabály pedig a fentiek szerint korábban nem zárta ki azok érvényesíthetőségét, illetőleg nem írta elő azok utólagos megerősítésének kötelezettségét sem.
- [40] Ez a fent kifejtettek szerint egyértelműen a visszaható hatályú jogalkotás tilalma alá esik, ezért az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint a rendelkezés mozaikos megsemmisítése felől határozott. Az Alkotmánybíróság elvi élel megállapítja, hogy a már jogerős bírósági döntéssel lezárt, végrehajtás előtt álló jogviszonyokat újonnan alkotott jogi rendelkezés általában nem érintheti.
- [41] A megsemmisített rendelkezés a határozat közzétételét követő napon veszíti hatályát. A támadott jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 45. § (2) bekezdésének megfelelően elrendelte a megsemmisített rendelkezés alkalmazásának tilalmát a Győri Törvényszék előtt folyamatban lévő P.20.590/2018. számú ügyben. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján elrendelte továbbá a megsemmisített jogszabályi rendelkezés folyamatban lévő ügyekben való általános alkalmazási tilalmát is, a rendelkező részben foglaltak szerint.

- [42] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel a Vttv. 69. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt – az adott rendelkezés alkalmazására vonatkozó alkotmányos követelmény Abtv. 46. § (3) bekezdésén alapuló előírása mellett – elutasította, míg a Vttv. 69. § (2) bekezdésének „Az (1) bekezdésben foglaltakat a folyamatban levő bírósági, valamint végrehajtási eljárásokban is alkalmazni kell azzal, hogy” szövegrészét megsemmisítette, és az Abtv. 45. § (2) bekezdésének megfelelően elrendelte a megsemmisített rendelkezés alkalmazásának tilalmát.
- [43] Mivel a jogszabályi rendelkezést az Alkotmánybíróság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére tekintettel megsemmisítette, ezért annak az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésébe ütközését már nem vizsgálta.
- [44] 6. Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró helyett

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [45] 1. A rendelkező rész 1. pontjában foglalt mozaikos megsemmisítést és az ahhoz kapcsolódó 2. pontban írt alkotmányos követelmény megfogalmazását nem támogatom. Véleményem szerint a bírói indítvány elutasításának a többségi határozatban követett érveléstől eltérő logika alapján, és egy más tartalmú alkotmányos követelmény kimondása mellett lett volna helye. Helyesnek tartom, hogy a 2012. december 27. napját megelőzően vízitársulat küldöttgyűlése által – akkor még jogszerűen – megállapított fizetési kötelezettségek érvényesíthetőségének kizárását az Alkotmánybíróság egy időbeli korlátozáshoz kapcsolja, ugyanakkor álláspontom szerint ennek az időbeli korlátozásnak nem – a határozat logikájából következő módon – a Vttv. Mód2. tv.-nyel történt módosításának hatálybalépéséhez, hanem a Vttv. korábbi, a Mód. tv. 65. §-a által beemelt módosítása hatálybalépéséhez kellene igazodnia.

- [46] 2. Amint az a határozat által is hivatkozott belügyminiszteri állásfoglalásból is kiderül (lásd az állásfoglalás 2. pontját), a Vttv. 2012-es módosításával elérni kívánt jogalkotói cél az volt, hogy a módosítás hatálybalépését követően kizárólag a tagok (minősített többsége), vagyis a vízitársulatok közgyűlése dönthessen a tagok által teljesítendő fizetési kötelezettség(ek) meghatározása tárgyában. Ezzel összefüggésben a Mód. tv. vonatkozó szakaszaihoz (a 62–71. §-hoz) fűzött előterjesztői indokolás – utalva a vízitársulatok rendelkezésére álló források rendszerének korábbi átalakítására is – a következőket tartalmazta: „A törvény alapján a módosítás célja, hogy a vízitársulatok tagjai fizetési kötelezettségeik mértékének megállapításáról és azok felhasználásáról maguk döntsenek. Az Országgyűlés 2010. július 22-én fogadta el az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvényt, amelynek 38–39. §-a módosította a vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvényt és 2011. január 1-jétől megszüntette a tagok társulati hozzájárulását. Ezzel megszűnt a közfeladatokhoz való kötelező hozzájárulás és annak adók módjára történő behajtási lehetősége. A rendelkezésre álló költségvetési források a vízitársulatok közfeladat ellátását szolgálják, de nem biztosítják a vízitársulatok működési költségeit, azt egyéb bevételeikből kell fedezniük. A vízitársulatok törvény által meghatározott alapszabályaik szerint működnek. A vízitársulat alapszabálya lehetővé – és megszavazás esetén tagjainak kötelezővé – teszi a »tagi hozzájárulás« megfizetését. 2012-ben számos küldöttgyűlésen döntöttek a vízitársulat fennmaradásáról és a folyamatos működés biztosításához szükséges forrásokról, azonban a döntéseket a küldöttgyűlések hozták meg. Annak érdekében, hogy a vízitársulatok tagjainak fizetési kötelezettségeiről és a befizetett összegek felhasználásáról ne a küldöttek, hanem minősített szavazással a tagok dönthessenek a vízitársulatokról szóló törvény módosítása szükséges.”
- [47] A törvényszöveg és a vonatkozó indokolás együttes értelmezéséből véleményem szerint egyértelműen kiolvasható olyan jogértelmezés (és az volt már korábban is), hogy a jogalkalmazás során a még a törvénymódosítás hatálybalépését megelőzően, de már ezen időpontot követő időszak tekintetében a tagok számára küldöttgyűlés (és nem közgyűlés) által megállapított fizetési kötelezettség a törvény erejénél fogva érvénytelenné vált (hacsak közgyűlés által utóbb megerősítésre nem került); és adók módjára történő végrehajtására sem volt (lett volna) lehetőség. Az kétségtől megállapítható, hogy ez külön, jogszabály formájában nem került rögzítésre. Amint arra a többségi határozat is rávilágít, ez a jogalkotás hiányossága, vagy ha úgy tetszik, „hibája”.
- [48] 3. Az Alaptörvény legutóbbi módosítását követően a 28. cikkben foglalt jogértelmezési szabály egyértelműen rögzíti, hogy a jogszabály céljának az Alaptörvénnyel összhangban történő meghatározása során – a preambulum mellett – a jogszabályhoz fűzött jogalkotói indokolást (amennyiben olyan jogszabályról van szó, amelyhez az rendelkezésre áll) figyelembe kell venni. Ugyan ez a rendelkezés az Alaptörvényben „A bíróság” fejezetben került elhelyezésre, és elsődlegesen a jogalkalmazás számára megfogalmazott követelményként jelenik meg, véleményem szerint ennek alkalmazásától eljárása során az Alaptörvény legfőbb őreként az Alkotmánybíróság sem tekinthet el. (Erre legfeljebb akkor lenne lehetősége, ha a törvény elfogadására irányuló eljárás során annak szövege olyan mértékben átalakult, ami ezt szükségessé teszi, vagy esetleg kivételesen, ha egyértelműen megállapítja az adott rendelkezésről, hogy annak tartalma eltér a vonatkozó indokolástól, illetve eleve nem alkalmas az abban foglalt cél elérésére.)
- [49] Mindezekre tekintettel véleményem szerint az Alkotmánybíróság jogkövetkezményként a jelen ügyben sem választhat(ott volna) olyan megoldást, megoldásokat, amelyek a jogalkotó – több törvénymódosítással is kifejezésre juttatott – szándékával és a vizsgált törvényi rendelkezés szövegével ellentétes eredményre vezet. A határozat rendelkező részében foglalt mozaikos megsemmisítés és a többségi álláspont szerinti szövegezés melletti alkotmányos követelmény megállapítása véleményem szerint ezt eredményezi. Erre tekintettel az alkotmányos követelmény megfogalmazását az alábbi tartalommal tartottam volna támogathatónak:
- [50] A vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény 69. § (1) bekezdésének alkalmazása során az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből és 28. cikkéből fakadó alkotmányos követelmény, hogy e rendelkezés nem vonatkozik a 2012. december 28. napját megelőzően a vízitársulat küldöttgyűlése által az akkor hatályos jogszabályoknak megfelelően, a 2012. évi CCXIII. törvény 65. §-ának hatálybalépést megelőző időszakra jogszerűen megállapított fizetési kötelezettségek érvényesíthetőségének kizárására.
- [51] Az Alkotmánybíróság által megállapított alkotmányos követelmény nem alapozhat meg a vízitársulások terhére visszafizetési kötelezettséget a 2012. december 28. napja és az egyes törvényeknek az agrárgazdaság versenyképességével összefüggő módosításáról szóló 2018. évi CXXXVII. törvény hatálybalépésének napja között bíróság által már jogerősen elbírált és végrehajtott követelések tekintetében.
- [52] A fenti szövegezésű alkotmányos követelmény második mondata – e tekintetben is szem előtt tartva a jogalkotónak a többszöri törvénymódosításokkal elérni kívánt szándékát – a már lezárult (és végrehajtott) bírósági eljárások alapján teljesített befizetések tekintetében is megteremtette volna az összhangot a Vttv. 69. §

(2) bekezdésének azon fordulataival, amely a tagok által a kérdéses időszakban önkéntesen teljesített befizetések visszakövetelhetőségét zárja ki.

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

[53] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

[54] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

[55] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/593/2019.

**Az Alkotmánybíróság 5/2020. (I. 29.) AB határozata
a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 80. § (1) bekezdés második mondata szövegrésze
alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést
elutasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 80. § (1) bekezdés második mondatának „elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt” fordulata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

Indokolás

I.

- [1] 1. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2019. április 25-én kelt, 33.K.31.747/2018/44. számú végzésével eljárását felfüggesztette, és kezdeményezte az Alkotmánybíróságnál a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 80. § (1) bekezdés második mondata „elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt” fordulata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó bíróság

- elsősorban a támadott rendelkezés megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 41. § (1) bekezdésére hivatkozva; kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság rendelje el az alaptörvény-ellenes rendelkezés általános, valamint a konkrét ügyre kiterjedő alkalmazási tilalmát az Abtv. 45. § (4) bekezdése, valamint 45. § (2) bekezdése alapján.
- [2] 2. A bírói kezdeményezés alapjául kisajátítás jogalapja és összecszerúsége tárgyában indult közigazgatási per szolgált.
- [3] A felperes magánszemély kereseti kérelmében vitatta mind a kisajátítás jogalapját, mind pedig a kisajátítással érintett ingatlan határozatban megállapított forgalmi értékét.
- [4] A bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az érdemi döntéssel elrendelt kisajátítás jogalapja fennáll; a kisajátítással érintett ingatlan forgalmi értékének vizsgálata során a felperes új (a közigazgatási eljárás során kirendelt szakértő személyétől eltérő) igazságügyi szakértő kirendelését indítványozta.
- [5] Az ügyben eljáró bíróság álláspontja szerint a Kp. 80. § (1) bekezdése és a (3)–(4) bekezdései, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 307–315. §-ai és 316. § (1) bekezdése alapján másik igazságügyi szakértő kirendelése iránti felperesi indítvány nem teljesíthető, a bíróságnak elsődlegesen ugyanis a közigazgatási eljárásban szakértői véleményt elkészítő szakértőt kell felhívnia arra, hogy a felperesi aggályokat küszöbölje ki.
- [6] 3. Az indítványozó bíróság szerint a Kp. perben alkalmazott 80. § (1) bekezdés második mondatának „elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt” fordulata ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, valamint sérti a tisztességes bírósági eljárás [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése], a jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése] és az egyenlő bánásmód [Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdései] követelményét.
- [7] Az eljáró bíróság indítványában foglalt indokolás szerint amennyiben közigazgatási jogvitában a felperes alappal fejt ki a megelőző közigazgatási eljárásban elkészített szakértői véleménnyel összefüggő aggályait, a bíróság a Pp. 315. §-a alapján csak azt követően rendelhet ki a perben kérelemre új szakértőt [és a Pp. 316. (3) bekezdése alapján hagyhatja figyelmen kívül a korábbi szakértői véleményt], ha az aggály a megelőző közigazgatási eljárásban eljáró szakértő felvilágosítása alapján sem küszöbölhető ki. Az indítványozó bíróság álláspontja szerint a Kp. 80. § (3) bekezdése azzal is szűkíti a bizonyító fél mozgásterét, hogy magánszakértő vagy más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazását kizárja. Az indítvány szerint ez a szabályozás nincs összhangban a Kp. 2. § (2) bekezdésében foglaltakkal sem, hiszen nem segíti a bíróságot abban, hogy a jogvitát tisztességes, koncentrált és költségtakarékos eljárásban bírálja el. Az Alaptörvény fent megjelölt rendelkezéseit azért sérti a támadott szabály, mert a jogalkotó a perbeli bizonyítás leszűkítésével a peres fél helyzetét elnehezíti; annak köszönhetően továbbá, hogy a támadott rendelkezés a bíróság számára kógens módon előírja a megelőző közigazgatási eljárásban már részt vett szakértő kirendelését, a szakértővel szemben érvényesülő pártatlanság követelményét sem teljesíti. Az indítványozó bíróság e körben utalt arra is, hogy a Kp. támadott rendelkezése alapján az az igazságügyi szakértő járhat el közigazgatási jogvitában, aki a közhatalmi pozícióban levő peres féllel tartós munkakapcsolatban áll, és érdekelt abban, hogy a hatósággal megvalósuló eredményes együttműködése a jövőben is biztosított legyen.
- [8] A bíróság értelmezésében a szabályozás a függetlenség és pártatlanság garanciáit sem juttathatja érvényre, tekintettel arra, hogy a Kp. 80. § (1) bekezdése éppen a jogi szakértelemtől elkülönült szakkérdés vizsgálatával összefüggésben állít akadályt. Hatékony jogorvoslatot akkor biztosítana a jogalkotó – az indítvány érvelése szerint –, ha közigazgatási jogvitákban – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) szabályozásához hasonlóan – a felektől független igazságügyi szakértő teljeskörűen, új szakvélemény keretei között vizsgálhatná meg a közigazgatási eljárásban született, aggályos szakértői véleményt. Tekintettel arra, hogy a bíróság a Kp. szabályai alapján kérte a szakértői bizonyításra vonatkozó szabályozás alkotmányossági vizsgálatát, az Alkotmánybíróság nem tért ki eljárása során az egyéb, vagyis a közigazgatás szervezetrendszerén belüli jogorvoslati eljárás e szempontból történő vizsgálatára.
- [9] Az Alkotmánybíróság megkereste az igazságügyi minisztert, aki kifejtette az álláspontját. Az igazságügyi miniszter állásfoglalásában foglaltakat az Alkotmánybíróság érdemi döntésének meghozatala során figyelembe vette.

II.

- [10] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:
 „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
 „XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[11] 2. A Kp. indítvánnyal támadott rendelkezése:

„80. § (1) A megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye a bíróság által kirendelt szakértő szakvéleményének minősül. A perben ugyanazon szakkérdés tárgyában szakértőként elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazandó.”

III.

[12] 1. Az Alkotmánybíróságnak az indítvány alapján mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényi feltételeknek. Az Abtv. értelmében a bírói kezdeményezés az egyedi normakontroll eljárás egyik fajtája, amellyel a bíró akkor élhet, ha „az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli” [Abtv. 25. § (1) bekezdés]. Az eljáró bíró tehát csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, amelyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell(ene).

[13] A Kp. szakértő kirendelésére vonatkozó támadott rendelkezését az Alkotmánybírósághoz forduló bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során alkalmaznia kell: a felfüggesztett ügy ugyanis olyan közigazgatási per, amelyben döntenie kell a bíróságnak a felperes által előterjesztett igazságügyi szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítvány tárgyában.

[14] 2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Abtv. 25. § és 52. §-ában előírt feltételeknek eleget tesz {vö. 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [8]–[24]; 2/2016. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [26]–[28]; 17/2018. (X. 10.) AB határozat [21]–[25]}.

[15] A bírói indítvány hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére, valamint a XV. cikk (1) és (2) bekezdéseire, e rendelkezéseket idézte, ám az indítvány ezekkel összefüggő alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem tartalmaz. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a kérelem az Abtv. 52. § (1) bekezdésében megkövetelt határozottság követelményének akkor felel meg, ha indokolja, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt szabályával. Nem alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha pusztán megjelöli azt az alaptörvényi rendelkezést, amelynek sérelmét állítja, de nem indokolja meg – nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a támadott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés {a vonatkozó gyakorlat összegzését lásd: 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [19]; 2/2016. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [26]–[28]; 3064/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [8]–[13]}.

[16] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálta az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése, valamint XV. cikk (1) és (2) bekezdései sérelmét állító indítványt, mert az nem elégíti ki az Abtv. 52. § (1) bekezdésében meghatározott, 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban kibontott határozottság követelményét.

[17] 3. Az Alkotmánybíróság vizsgálata során a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatára figyelemmel járt el. Az Alkotmánybíróság e határozatában az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezései 5. pontja alapján az alábbi következtetésre jutott: „Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálendő alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése.” {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]}

- [18] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény negyedik módosítását követően is fenntartotta az indítványozó által hivatkozott 39/1997. (VII. 1.) AB határozatban foglaltakat {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [27]–[33]}, és meghatározta annak jelentését az Alaptörvény hatályos rendelkezései tükrében. A közigazgatási bíráskodást a történelmi alkotmány egyik vívmányának tekintve a testület megállapította, hogy a 39/1997. (VII. 1.) AB határozatban foglalt értelmezés hivatkozható a negyedik módosítás után is {17/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [87]}.
- [19] Az Alkotmánybíróság az alaptörvényi, illetve az alkotmányi rendelkezések összevetésével jelen ügyben is megállapította, hogy az Alaptörvény a tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében a korábbi alkotmánybírói gyakorlat által kimunkált elvi tételek fenntartása mellett döntött.
- [20] Ennek megfelelően nincs akadálya annak, hogy az Alkotmánybíróság tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozza, illetve idézze a korábbi határozataiban foglaltakat.

IV.

- [21] A bírói kezdeményezés nem megalapozott.
- [22] 1. Az indítványozó bíró a Kp. 80. § (1) bekezdés második mondatának „elsősorban” fordulatóval összefüggésben először az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét állította. Az indítványozó ezen a ponton a jogbiztonságból levezethető normavilágosság követelményének érvényesülésére hivatkozott. Álláspontja szerint a Kp. által szabályozott eljárási rendben „nem világos”, hogyan értelmezhető a Kp. 80. § (1) bekezdés második mondatának „elsősorban” fordulója. E fordulat pontatlansága miatt a jogalkalmazás során nem állapítható meg, hogy a jogalkotó biztosít-e lehetőséget e főszabálytól való eltérésre.
- [23] Az indítványozó bíró érvelése szerint továbbá a megelőző eljárásban kirendelt szakértő alkalmazása nem lehetőséget, hanem kötelezettséget jelent a bíróság számára. Ezzel a jogalkotó leszűkítette a bíróság mozgásterét a perbeli bizonyítás során, csupán akkor rendelhető ki ugyanis új (a megelőző eljárásban eljáró szakértő személyétől eltérő) igazságügyi szakértő, ha a szakértői vélemény tartalma a megelőző eljárásban eljáró szakértő nyilatkozatát után továbbra is aggályos. Emiatt – állítja az indítványozó – a Kp. támadott 80. § (1) bekezdés második mondatának „elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt” fordulója ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [24] Az Alkotmánybíróság értékelése szerint a bírói kezdeményezés alapján azt kellett vizsgálni, hogy az indítvánnyal támadott rendelkezés megfelel-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó normavilágosság követelményének; valamint, hogy a Kp. bizonyításra vonatkozó rendelkezése kihat-e az egész közigazgatási per méltányos jellegére, és emellett sérti-e a peres fél hatékony bírói jogorvoslathoz való jogát. Másképpen megfogalmazva: méltányosnak, fairnek, tisztességesnek és a bírói jogvédelem oldaláról hatékonynak minősíthető-e a szabályozás szintjén a közigazgatási peres eljárás, amelyben a közigazgatási bíró „elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt” igazságügyi szakértő szakvéleményében foglaltak alapján dönt a felperesi kereset megalapozottságáról.
- [25] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként áttekintette a Kp. 6. §-a, valamint 78. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. bizonyításra vonatkozó rendelkezéseit.
- [26] 2.1. Előjáróban az Alkotmánybíróság emlékeztet arra a tényre, hogy a régi Pp. rendelkezésein alapuló közigazgatási perekben – az eljárási szabályok fogyatékoságára visszavezethető okokból – a közigazgatási bírák szinte automatikusan ismételték meg a szakértői bizonyítást akkor, ha a felperes keresetét a hatósági eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményében foglaltak vitathatóságára alapította. Ebben a helyzetben ugyanis a bíró nem tudta a közigazgatási szakaszban kirendelt szakértőt vagy a közigazgatási szerv szakértelemmel rendelkező tagját szakértői minőségében meghallgatni, ezzel a szakértői álláspontok ütköztetése révén tisztázni az esetleges ellentmondásokat. Következésképpen a hatósági eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő a perben elvesztette szakértői minőségét: a régi Pp. keretei között meghallgatására a ténybizonyításra alkalmas tanú pozíciójában kerülhetett sor csupán, de a vizsgált közigazgatási határozatot meghozó alperesi hatóság (szakértő) képviselőjének előadása sem volt bizonyítékként figyelembe vehető (lásd erről a Kúria közigazgatási joggyakorlat-elemző csoportjának Összefoglaló jelentését a közigazgatási perek eljárási kérdéseinek elemzéséről, 40–41. oldalak, https://kuria-birosag.hu/sites/default/files/joggyak/osszefoglalo_jelentes_kozigazgatasi_perek.pdf).

- [27] 2.2. Az Alkotmánybíróság elsőként a szakértői bizonyítás módjait tekintette át, amelyek között elhelyezte a megelőző eljárásban részt vett szakértő alkalmazásának esetét. A szakértőre vonatkozó részletszabályokat a Pp. XXI. fejezete, 300–319. §-ai tartalmazzák. A Pp. szabályai a szakértői bizonyítás három módját különböztetik meg: a magánszakértő, a más eljárásban már alkalmazott szakértő, valamint a bíróság által kirendelt szakértő esetét.
- [28] E szakértői bizonyítási módoktól meg kell különböztetni a Kp. 80. (1) bekezdésében nevesített megelőző eljárásban kirendelt szakértő alkalmazásának esetét. A „megelőző eljárásban eljáró szakértő” és a „más eljárásban már alkalmazott szakértő” jogintézménye kapcsán meg kell emlékezni a Pp. 270. § (1) bekezdéséről is. E rendelkezés hatalmazza fel a bírót arra, hogy az előtte folyamatban lévő perben felhasználhassa a más eljárásban beszerzett bizonyítékokat, így a szakértői véleményt is. Eszerint, ha a polgári perben releváns tény más eljárásban, adott esetben egyéb büntető, polgári vagy közigazgatási perben már bizonyítást nyert, úgy annak megismétlésére nincs szükség: a tény hitelt érdemlő bizonyítéka megfelelő körülmények között felhasználható.
- [29] A Kp. 80. § (1) bekezdésében található „megelőző eljárás” fogalma ettől eltérő helyzetet jelöl: a közigazgatási ügyben nem csupán ugyanazon tény bizonyítási szükségessége köti össze a hatósági eljárást a közigazgatási perrel. Közigazgatási per jogorvoslati jellegű eljárás, amely a közigazgatási szervhez képest „más szerv”, vagyis a bíróság előtti folyik. Emellett pedig a per célja a közigazgatási jogvita tárgyának, a közigazgatási tevékenység jogszerűségének, törvényességének a felülvizsgálata (a kibocsátott aktushoz vezető eljárás és/vagy az aktusban megjelenő rendelkezés törvényessége), bizonyos esetekben a közigazgatási döntés korrekciója (az aktusban megjelenő rendelkezés megváltoztatása). A közigazgatási bírói vizsgálatnak pedig részét kell képezze a döntésbe beépült szakvélemény legalitásának a felülvizsgálata is. Ezért – figyelemmel az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) és a Kp. [4. § (1) bekezdése] szabályaira is – a közigazgatási eljárás a bírói igazságszolgáltatás keretei között zajló közigazgatási pernek szükségképpen előzménye. A közigazgatási bíróság előtti per tehát konkrét célja szerint jogorvoslati jellegű, amely alkotmányossági oldalról nélkülözhetetlenül kapcsolódik a közigazgatás jogállami működésének garantálásához.
- [30] Az Ákr., a Kp. és a Pp. rendelkezései egymásra vetített értelmezése alapján megállapítható, hogy a Kp. 80. § (1) bekezdése szerinti „megelőző eljárás” a már felvett bizonyítás eredményének felhasználása szempontjából különbözik a Pp. 270. §-ában rögzített „más eljárások”-tól. A továbbiakban az Alkotmánybíróság a megelőző eljárásban kirendelt szakértő közigazgatási perben történő alkalmazásának feltételeit elemezte (ezen sajátosság összefüggésében elemezte a Pp. vonatkozó szabályait).
- [31] 2.3. A Kp. 80. § (1) bekezdése értelmében a hatósági eljárásban kirendelt szakértőre úgy kell tekinteni, mintha a kirendelésére a közigazgatási perben került volna sor. A rendelkezésből két következtetés adódik: egyrészt a közigazgatási bíró – szükség esetén meghozandó és a Pp. hivatkozott szabályaira alapított – kirendelő végzése révén a szakértő megőrzi ezen minőségét a perben {szemben a jelen határozat IV/2.1. pontjában (Indokolás [26]) foglalt, a régi Pp.-n alapult helyzettel}. Másrészt a Kp. „átvezető” jellegű 80. § (1) bekezdése nem rendelkezik a megelőző (hatósági) eljárásban keletkezett szakvélemény érinthetlenségéről, avagy támadhatatlanságáról. Azzal éppen ellentétesen: a hatósági eljárásban benyújtott szakvélemény megalapozottsága, tartalma a felülvizsgált hatósági határozatba történt beépülését követően, a Pp. vonatkozó szabályainak megfelelően a közigazgatási perben is vitathatóvá válik. A Kp. 80. § (4) bekezdése értelmében ugyanis a megelőző eljárásban kirendelt szakértőre a Pp. kirendelt szakértőre vonatkozó szabályait kell alkalmazni (Pp. XXI. fejezet, 90. pontja).
- [32] Attól függően, hogy a szakvélemény előterjesztésére írásban vagy szóban kerül sor (a bíróság döntése alapján), a Pp. értelmében a felek arra észrevéltel tehetnek. Ezen túlmenően a peres felek a szakvélemény kiegészítését indítványozhatják, valamint megfogalmazhatják azzal kapcsolatos aggályukat (Pp. 313. § és 314. §). Ezt biztosítja a Kp. 80. § (2) bekezdése is, amely szerint a megelőző eljárásban keletkezett írásbeli szakvéleményt közölni kell azzal a féllel, akivel azt korábban nem közölték.
- [33] A szakvéleménnyel kapcsolatos kifogásait a felperes a közigazgatási perben is két irányban fogalmazhatja meg: a szakértő személyével; vagy a szakvélemény tartalmával összefüggésben. A Pp. 301. § (1) bekezdése sorolja fel a szakértő személyével szembeni kizárási okokat, amennyiben ezek igazolást nyernek, a bíróság a perből kizárja a szakértőt. Ebben az esetben a Pp. 311. §-a alapján a bíróság más szakértőt rendel ki.
- [34] Ettől elkülönítendő – és a jelen alkotmánybírósági eljárás szempontjából releváns helyzet –, amikor a keresetlevél a szakértői vélemény tartalmát kifogásolja, vagyis azt állítja, hogy a megelőző eljárásban készített szakértői vélemény aggályos. Az aggályos szakértői vélemény meghatározását kirendelt szakértő esetében a Pp. 316. § (1) bekezdése rögzíti négy esetkört felsorolva: 1. hiányos, illetve nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit; 2. homályos; 3. önmagával, illetve a perbeli adatokkal ellentétes; vagy 4. egyébként a helyességéhez nyomatékos kétség fér. A szakvélemény megjelölt kritériumok szerinti aggályossága a közigazgatási perben is a Pp. 315. § (1) bekezdése szerint másik szakértő kirendelését vonja maga után. A Kp. 78. §

- (1) bekezdése alapján érvényesülő Pp. 316. § (3) bekezdése értelmében ugyanis „az aggályos [...] kirendelt szakértőtől származó szakvélemény [...] a perben bizonyítékként nem vehető figyelembe”.
- [35] 2.4. Összefoglalva a Kp. és a Pp. szakértői bizonyításra vonatkozó rendelkezéseiből az alábbi megállapítások tehetők: 1. a hatóság által kirendelt szakértő főszabályként a közigazgatási perben is megőrzi szakértői státusát, ezért a megelőző eljárásban benyújtott szakvélemény kiegészítése, pontosítása a közigazgatási perben a bizonyítási eljárás részeként értékelendő; 2. a peres felek ugyanakkor a közigazgatási perben a Pp. általános szabályai szerint kifogásolhatják a szakvélemény tartalmát; 3. a hatósági eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményének aggályossága a Pp. általános szabályai szerinti eljárási rendben másik szakértő kirendeléséhez vezetnek; 4. amennyiben a közigazgatási perben a megelőző eljárásban felmerült szakkérdéshez képest más irányú szakismeretet igénylő kérdések merülnek föl, úgy szintén a Pp. általános szabályai szerint kerülhet sor szakértői bizonyításra, és ez a helyzet nem teszi szükségessé a megelőző eljárásban részt vett szakértő perbeli kirendelését; 5. végül értelemszerűen érvényesülnek a Pp. általános szabályai abban az esetben, amikor a megelőző eljárásban kirendelt szakértő kizárására kerül sor.
- [36] 3. Az Alkotmánybíróság a szabályozási környezet áttekintését követően az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét vizsgálta, vagyis azt ítélte meg, hogy a Kp. 80. § (1) bekezdés indítvánnyal támadott „elsősorban” fordulata megfelel-e a normavilágosság követelményének. Ehhez az Alkotmánybíróság e területen kialakított gyakorlatát vette alapul.
- [37] 3.1. A 9/1992. (I. 30.) AB határozat szerint a jogállamiság elvéből levezetett jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csak az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is (ABH 1992, 59, 65). A 26/1992. (IV. 30.) AB határozat arra mutatott rá, hogy a jogszabály értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalma is a jogbiztonságból fakadó követelmény (ABH 1992, 135, 142). Az idézett megállapításokat az Alaptörvény hatálybalépése után – a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat indokolása [28]–[34] bekezdésében foglaltak alapján – egyetértően idézte és megerősítette egyebek mellett a 24/2013. (X. 4.) AB határozat (Indokolás [48]) és a 3098/2016. (V. 24.) AB határozat (Indokolás [30]).
- [38] Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint „[a]lkotmánysértésnek csak az minősül, ha a sérelmezett jogszabály tartalma olyan mértékben homályos, vagy rendelkezései annyira ellentmondásosak, hogy a tisztázatlanság feloldására a jogszabály-értelmezés már nem elegendő” {1263/B/1993. AB határozat, ABH 1994, 672–674; 3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [18]}. Tehát az Alkotmánybíróság a nem kellő pontossággal megfogalmazott jogszabályi rendelkezés esetében sem állapítja meg automatikusan a jogbiztonság sérelmét, ha a törvényi rendelkezés bizonytalansága a törvény alkalmazása során feloldható [26/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 135, 142]. A 24/2013. (X. 4.) AB határozat e megállapításokat megismételve és megerősítve kiemelte azt is, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak a norma egyértelműségének követelményével kapcsolatos eddigi gyakorlata szerint a jogszabályokat a magyar nyelv szabályainak megfelelően, világosan és közérthetően kell megszövegezni. A jogszabály-értelmezési nehézségeket általában a jogalkotói vagy jogalkalmazói jogszabály-értelmezés eszközeivel kell felszámolni” {Indokolás [49], lásd összefoglalóan: 3098/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [30]–[33]}. A szabályozás mindaddig nem sérti a normavilágosság elvét, amíg nem minősül a jogalkalmazó számára értelmezhetetlennek, illetőleg nem nyílik lehetőség a túlzottan általános megfogalmazás miatt szubjektív, önkényes jogalkalmazásra [3/2016. (II. 22.) AB határozat, Indokolás [11]].
- [39] 3.2. A jelen ügyben a normavilágosság követelményével összefüggésbe hozható aggály nem áll fenn: a Kp. 80. § (1) bekezdés második mondata „elsősorban” fordulatának normatartalma – a jelen határozat IV/2. pontjában (Indokolás [25]) kifejtettek szerint – az Ákr., a Pp. és a Kp. szakértői bizonyításra vonatkozó szabályanyagának együttes alkalmazásával megállapítható. Eszerint a Pp. szakértői bizonyításra vonatkozó általános szabályai rendezik a szakértői bizonyítás alternatíváit, az egyes módozatok alkalmazási feltételeit, valamint a szakértő személyével, illetve a szakértői vélemény tartalmával összefüggő aggályok igazoltsága esetén annak jogkövetkezményeit. A Kp. vizsgált szabálya a közigazgatási per sajátosságaira tekintettel állapít meg eltérést, azzal azonban, hogy e speciális szabály nem zárja ki a Pp. általános előírásai perbeli alkalmazását. A Kp. vitatott fordulata tehát a megelőző eljárásban részt vett szakértő közigazgatási perben történő kirendelésének feltételét teremti meg, azonban perbeli kirendelését követően a Pp. általános szabályai érvényesülnek. A Kp. 80. § (1) bekezdés második mondat „elsősorban” fordulatának normatartalma a megelőző eljárásban részt vett szakértő jogintézményével áll kapcsolatban, amely jogintézmény ugyanakkor elhelyezhető a szakértői bizonyítás rendszerében, megállapítható a többi szakértői módozattal összefüggő viszonya.

- [40] Mindezek alapján az indítvány az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem megalapozott.
- [41] 4. Az indítvány szerint a Kp. támadott 80. § (1) bekezdés második mondatának „elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt” fordulata az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal is ellentétes. Ennek oka a bírói indítvány szerint, hogy leszűkíti a bíróság mozgásterét a perbeli bizonyítás során, csupán akkor rendelhető ki ugyanis új (a megelőző eljárásban eljáró szakértő személyétől eltérő) igazságügyi szakértő, ha a szakértői vélemény tartalma a megelőző eljárásban eljáró szakértő nyilatkozatát követően továbbra is aggályos. Az indítvány – hivatkozva az Alkotmánybíróság 7/2013. (III. 1.) AB határozatára – a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét annak részjogosítványa, a hatékony bírói jogvédelem sérelmével is összefüggésbe hozza. Az Alkotmánybíróság ez alapján eljárása során először az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéssel (fair trial) összefüggésben már kialakított dogmatikáját tekintette át, kitérve a „tisztességes eljárás” követelményének alkotmányos tartalmára; valamint annak – korlátozhatóság szempontjából is meghatározható – részjogosítványaira (a határozat indokolásának IV/4.1. pontja, Indokolás [42] és köv.); ezt követően elemezte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált hatékony bírói jogvédelem követelményének bizonyításra vonatkozó alkotmányos tartalmát (a határozat indokolásának IV/4.2. pontja, Indokolás [47] és köv.), majd megvizsgálta, hogy a Kp. indítvánnyal támadott fordulata megfelel-e a méltányos, tisztességes eljáráshoz való jog és a hatékony bírói jogvédelem követelményének (a határozat indokolásának IV/4.3. pontja, Indokolás [51] és köv.).
- [42] 4.1. Az Alkotmánybíróság a tisztességes (méltányos) eljárás alkotmányos követelményének dogmatikáját a 6/1998. (III. 1.) AB határozatában foglalta össze: „a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. [...] Egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.” [6/1998. (III. 1.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95, megerősítette: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]; 3/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [59] és [73]]
- [43] Eszerint tehát a tisztességes eljáráshoz való jog nem csupán egy-egy eljárási szabály megsértésének, hanem a bíróság előtti eljárás egészének értékelését jelenti.
- [44] E gyakorlatát fenntartva, az Alkotmánybíróság a 3046/2019. (III. 14.) AB határozatában a tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványait a következőképpen bontotta ki: „Az ítélezés minőségét meghatározó követelmények egy részét közvetlenül az Alaptörvényben szabályozott, a tisztességes eljáráshoz való jog nevesített részjogosítványának is tekinthető intézményi és eljárási garanciák jelentik [így a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság kívánalma, a tárgyalás igazságossága, nyilvánossága és az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye, lásd: 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]]. A végső soron szintén a tisztességes eljáráshoz való jogra mint »anyajogra« visszavezethető, azzal logikai kapcsolatban álló jogosultságok egy másik csoportja önálló alapjogként került megfogalmazásra az Alaptörvényben [pl. az ártatlanság védelme, a védelemhez való jog, lásd: Alaptörvény XXVIII. cikk (2)–(3) bekezdései]. Vannak továbbá a tisztességes eljáráshoz való jogból levezethető, az Alaptörvényben nem nevesített, de az Alkotmánybíróság által elismert részjogosítványok is [pl. a fegyveregyenlőség követelménye, lásd: 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49], az indokolt bírói döntéshez való jog, lásd: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [28]–[34]]. E jogosítványokat az eljárási törvények több esetben külön szabályokkal megerősítik és részletszabályokkal kibontják.” (Indokolás [48])
- [45] A korlátozhatóság oldaláról közelítve egyes eljárási szabályok, eljárási garanciák sérelme csak az abszolút, tehát korlátozhatatlannak minősített generális alapjog sérelme oldaláról vizsgálhatóak. Tehát értékelés eredménye, hogy az eljárási szabály megsértése összességében méltánytalan, „tisztességtelenné” tett-e az eljárás egészét. „Ilyen esetben azt kell mérlegelni, hogy az állított jogsértés olyan jellegű és súlyú volt-e, amely összességében, az eljárás egészét tekintve nem volt méltányos az indítványozóra nézve, és ezért a tisztességes eljáráshoz való jog – mint a vizsgált eljárás egészére vetített alapjog – sérült.
- Egyes [...] részjogosítványok vagy arra visszavezethető jogosultságok [a 14/2002. (III. 20.) AB határozat szóhasználatával élve: »összetevők«, »kívánalmak« (ABH 2002, 101, 109.)] szintén abszolút jellegűek abban az értelemben, hogy megsértésük lényegében – mivel maguk is mérlegelés eredményei – automatikusan alaptörvény-ellenesség megállapítására vezet (pl. a pártatlan bírósághoz való részjogosultság sérelme, amely megállapítása esetén nem igazolható).
- Más részjogosítványok és nevesített alapjogok korlátozása azonban nem feltétlenül jelent abszolút értelemben alaptörvény-ellenességet [pl. a tárgyalás tartásához való jog, lásd 3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [33]–[50]]. A »tisztességes eljáráshoz való jog részét képező részjogosultságok [...] korlátozására az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe foglalt, szigorú követelményeket támasztó szükségességi-arányossági teszt alkalmazásával

- lehetőség van« {17/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [103]}” {3046/2019. (III. 14.) AB határozat Indokolás [49]–[51]}.
- [46] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog generális alkotmányos tartalmához és részjogosítványaihoz fűzött gyakorlatának bemutatását követően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó, bizonyításra vonatkozó követelmények vizsgálatára tért át.
- [47] 4.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése „egy processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti” {3296/2018. (X. 1.) AB határozat, Indokolás [42]}.
- [48] A 3223/2018. (VII. 2.) AB határozatban az Alkotmánybíróság deklarálta, hogy a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] nem azonosítható a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, amelyet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése garantál (Indokolás [34]).
- [49] Az Alkotmánybíróság a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata során született 3104/2014. (IV. 11.) AB végzésében a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog és a szabad bizonyítás közötti összefüggés lényegét a következőképpen foglalta össze. Elsősorban megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése „kifejezett módon nem rögzít semmilyen elvárást a bizonyítás rendszerét, szabályait, a bizonyítékok kizárását illetően”. Ezt követően deklarálta: „Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a bizonyítási rendszer, a konkrét bizonyítási szabályok kialakítása a jogalkotó feladata, melyet a jogalkalmazó bíróságok értelmeznek. A bizonyításra vonatkozó rendelkezések szoros összefüggést mutatnak a tisztességes eljáráshoz való joggal, ám ezen alapjog, továbbá más alapjogok (például a magánszféra védelme, emberi méltóság védelme, kínzás tilalma, védelemhez való jog) és alkotmányos rendelkezések (különösen a jogállamiság tétele) által kijelölt kereteken belül a jogalkotó nagyfokú szabadságot élvez ezek meghatározása során.” {3104/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [17]–[19]}
- [50] Az Alkotmánybíróság 3174/2014. (VI. 18.) AB határozatában szabad bizonyításra vonatkozó gyakorlatát a következőkkel egészítette ki: „a jogalkotó mérlegelésének eredményeképpen kialakult bizonyítási rend – amennyiben az más alkotmányos követelményeknek is megfelel – alkalmazása elvárható a hatóságoktól, a bíróságoktól. Az ügyfelek, peres felek számára sem annak terhe, sem vélt kedvezősége esetén nem térhet el a hatóság vagy bíróság attól a törvényi parancstól, amely számára meghatározza, hogy mely bizonyítékok vehet adott ügyben figyelembe.” {3174/2014. (VI. 18.) AB határozat, Indokolás [17] és [19]} Tehát a törvényalkotó előre meghatározza a lehetséges bizonyítási eszközök körét, amelyek alkalmazását azután a perbeli állításait bizonyító fél saját belátása szerint indítványozza vagy mellőzi a bíróság előtt.
- [51] 4.3. Az Alkotmánybíróságnak jelen ügyben azt kellett vizsgálnia, hogy a megelőző eljárásban eljárt szakértő közigazgatási perben történő kirendelését előíró szabály sérti-e a hatékony bírói jogvédelmet, ezen keresztül érinti-e az eljárás (közigazgatási per) fair jellegét. Az Alkotmánybíróság – áttérve a támadott rendelkezés és annak szabályozási környezete alkotmányossági vizsgálatára – elsőként a bizonyítás (ezen belül a szakértői bizonyítás) közigazgatási perre vonatkozó szabályozását elemezte. Mivel a bírói indítvány valójában a Pp. szakértői bizonyításra vonatkozó szabályozásához viszonyítva állítja a Kp. támadott fordulatának alaptörvény-ellenességét, az Alkotmánybíróság szükségesnek tartotta a vizsgálat során szem előtt tartani a Pp. hivatkozott rendelkezéseit, továbbá rámutatni a közigazgatási per sajátosságaira. Az indítvány tartalmához illeszkedve ezúton ítélt meg ugyanis, hogy a Kp. támadott fordulata az általános polgári perre vonatkozó jogszabályokhoz képest a fél számára méltánytalan, a bírói jogvédelmet megkérdőjelező szakértői bizonyítást vezetett-e be a közigazgatási perbe.
- [52] Az Alkotmánybíróság a Kp. 80. § (1) bekezdés második mondatának vizsgálata során – figyelemmel az Alaptörvény 2019. január 1-jével hatályos 28. cikk második mondatára – áttekintette a Kp. javaslatához fűzött indokolást, amely a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazásával összefüggésben a következőket tartalmazza. „A törvény a perben kirendelt szakértővel azonosítja a megelőző eljárásban kirendelt szakértőt, a háttérszabályként érvényesülő polgári perrendtartás rendszerén keresztül azonban azt is biztosítja, hogy a felperes a szakvéleményt támadja, amire a szakértővel szemben fennálló kizárási okok alapján, illetve a jogszabályban a szakvéleménnyel szemben támasztott követelmények megsértésre hivatkozással van elsősorban lehetőség. A felmentett vagy a perből kizárt szakértő helyett a bíróság hivatalból másik szakértőt rendel ki. Aggályos szakvélemény esetében, ha annak oka a szakértő által adott felvilágosítás után sem volt megszüntethető, a felek a perben új szakértő kirendelését indítványozhatják. A perrendtartás a felperes számára a közigazgatási eljárás során elkészült szakértői vélemény megkérdőjelezését teszi lehetővé, nem pedig lecserélését.”
- [53] Mivel az indítványozó kifejezetten a polgári perben irányadó eljárási garanciák hiányát kéri számon a Kp. támadott rendelkezésén, az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett a közigazgatási per sajátosságait, amelyek a szakértői bizonyítás ezen eltérő szabályainak megalkotását indokolják.

- [54] A régi Pp. rendszeréhez képest a Kp., vagyis a közigazgatási per jog kodifikálása, lehetőséget teremtett arra, hogy a jogalkotó olyan eljárási szabályokat alkosson, amelyek a közigazgatás valamennyi cselekvésével szemben alkalmasak a hatékony jogorvoslat (jogvédelem) biztosítására.
- [55] A közigazgatási pernek a polgári perhez képest közhatalmi jellegű eljárási előzménye van: a közigazgatási eljárásban egymással eljárási (főként hierarchizált, alaki) jogviszonyban álló felek kerülnek át bíróság előtti, mellérendelt pozícióba. A közigazgatási hatósági eljárás sajátosságai, összefüggésben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdéséből eredő részjogosítványokkal, hatással vannak az érdemi döntés bírósági felülvizsgálatára, annak minőségére. Vagyis a közigazgatási per sajátos jellemzőit determinálják.
- [56] Az Alkotmánybíróság a közigazgatási per jellemzőit, valamint a közigazgatási eljárás sajátosságait vizsgálva a következőket hangsúlyozta.
- [57] Az Alkotmánybíróság 3174/2014. (VI. 18.) AB határozata szerint „maga a per tárgya a határozat törvényességének felülvizsgálata, így a bíróságnak a perben azt kell vizsgálnia, hogy a hatóság megtartotta-e a közigazgatási eljárás, ezen belül a bizonyítékok felhasználására vonatkozó szabályokat is” {3174/2014. (VI. 18.) AB határozat, Indokolás [16]}.
- [58] Az Alkotmánybíróság 3223/2018. (VII. 2.) AB határozatában bírói indítvány alapján eljárva elemezte a közigazgatási hatósági eljárás sajátosságait. „Szükséges emlékeztetni a hatósági eljárások sajátos jellemzőjére is. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálya alatt is fenntartotta azon megállapítását, miszerint »a hatósági eljárások a közhatalom birtokában lévő állami szerv által folytatott, célhoz kötött, vizsgálati jellegű eljárások« {165/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 478, 520.; idézi: 3342/2012. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [13]}. Az idézett döntésben a testület a hivatalbóli eljárás sajátosságaival jellemezte a hatósági eljárást és a jogszabályokban megnyilvánuló közérdek közhatalom útján történő érvényesítését. Megállapította, hogy a kötelező vizsgálati jelleg különbözteti meg a közigazgatási eljárást a polgári, avagy a büntetőeljárás sajátosságaitól: a döntés alapját képező tényállást és annak valódiságát az eljárásban egyéni érdekeltiség nélküli, de a köz érdekében fellépő hatóság köteles feltárni és bizonyítani. A közigazgatási szerv dönti el, hogy melyek a döntés meghozatalához szükséges, és melyek az irreleváns tényállási elemek. Jogállami körülmények között ugyanakkor a jogalkotó a közigazgatási hatósági eljárások esetében nem írhat elő a fair eljáráshoz való joggal ellentétes, az ügyfél és más érintett személy érdekeit teljes mértékben figyelmen kívül hagyó eljárási rendet [165/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 478, 520.].
- A közigazgatási szerv a jogalkalmazás során, a konkrét eljárásaiban sem hagyhatja figyelmen kívül az ügyfél jogait, egyidejűleg kell teljesítenie közérdekvédelmi és szubjektív jogvédelmi funkcióját.” (Indokolás [30]–[31])
- [59] E döntésében az Alkotmánybíróság deklarálta az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes hatósági eljáráshoz való jog részét képező nyilatkozattételi és védekezéshez való (ügyféli) jog bizonyítási eljárásra vonatkozó jelentőségét: „Az iratbetekintés ahhoz a követelményhez igazodik, hogy az ügyfél jogait gyakorolni, kötelezettségeit teljesíteni tudja. A vizsgálati típusú eljárásokban e jog biztosítja, hogy a hatóság jogi álláspontjával szemben az ügyfél szükség szerint ki tudja alakítani a nyilatkozatait, észrevételeit, indítványait tartalmát, a hivatalból indított, felelősséget megállapító hatósági eljárásokban pedig védekezését. Ennek megfelelően a tisztességes hatósági eljáráshoz való jognak szerves részét képezi a nyilatkozattételhez és – olyan szakigazgatási eljárásokban, amelyek retrospektív szemléletű ellenőrzést folytatnak le és bírság kiszabásához is vezethetnek – a védekezéshez való jog. E nyilatkozattételhez és védekezéshez való jog érvényesülése feltételezi, hogy az ügyfél (adózó) megismerhesse a hatóság bizonyítási eljárását, az annak keretében beszerzett okirati és egyéb bizonyítékokat, amelyekre a hatóság az ügyfelet érintő döntéseit alapozza.” {3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [36]}
- [60] A közigazgatási hatósági eljárás és közigazgatási per összefüggését Magyary Zoltán a következőképpen foglalta össze: „[K]özigazgatási eljárásban a közigazgatási hatóság és a magánfél állnak egymással szemben, de a hatóság nemcsak fél, hanem egyúttal a közérdek képviselője és ő is dönt”; tehát a hatóság dönt „olyan ügyben, amelyben ő az egyik érdekelt fél. A közigazgatási fellebbevitel során az eljáró hatóság változik, de a hatóság és a felek viszonya ugyanaz marad. A közigazgatási bíráskodás ezzel szemben azt jelenti, hogy a közigazgatási hatóság és a felek közti jogvitát egy olyan harmadik dönti el, aki a közigazgatástól és a felektől egyaránt független, és a bírói függetlenségnek ugyanazokat a biztosítékait élvezzi, mint a rendes bíróságok.” (Forrás: Magyary Zoltán: Magyar Közigazgatás – A közigazgatás szerepe a XX. század államában. A magyar közigazgatás szervezete, működése és jogi rendje. Budapest, Magyar Királyi Egyetemi Nyomda, 1942, 624–625. http://mtdportal.extra.hu/books/magyary_zoltan_magyar_kozigazgatas.pdf)
- [61] Mindebből az a következtetés adódik tehát, hogy az ügyfél – a közigazgatási per oldaláról nézve – nem a megelőző eljárás elszenvetője, hanem annak aktív, jogokkal felruházott részese. Így már a közigazgatási szakaszban lehetősége van a szakértői bizonyítással kapcsolatos nyilatkozatait, észrevételeit megtételére.

- [62] A közigazgatási perhez képest „előzmény nélküli” polgári perben felmerülő szakkérdés tisztázására, bizonyítására kizárólag a perben kirendelt szakértő útján nyílik lehetőség (kivételt képezhet ez alól a Pp. 306. §-a alapján más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazása). E garancia közigazgatási perben történő érvényesülésének vizsgálata keretében az Alkotmánybíróság a következő megállapításokat tette.
- [63] A közigazgatási per sajátossága elsősorban annak céljával igazolható: a közigazgatási bíróság ugyanis nem csupán szubjektív jogvédelemre hivatott, hanem alkotmányos rendeltetése a közigazgatás feletti törvényességi felülvizsgálat is. Tekintettel arra, hogy az eljárás célja más, a bizonyítás céljának is ehhez kell illeszkednie. A közigazgatási per tárgya, szakértői véleményre alapított közigazgatási döntés vizsgálata esetén, ugyanis a hatóság döntését közvetlenül befolyásoló bizonyíték (tartalma és beszerzése) törvényességének vizsgálata, figyelembe véve annak megalapozottságát. Különös tekintettel arra, hogy a Kp.-beli bizonyítási eszközökhöz képest speciális szakértelmet igényel. Az Alkotmánybíróság a szakértő és szakhatóság jogintézményének hatósági eljárásban betöltött jelentőségével összefüggésben a 4/2019. (III. 7.) AB határozatában a következőket hangsúlyozta: „Hatósági eljárási alapelv, hogy csak akkor van szükség az eljáró hatóságon kívüli hatóság (szakhatóság), szakértő megkeresésére, ha az adott szaktudás nem áll rendelkezésre az adott hatóságnál, vagy ha a jogszabály maga rendelkezik arról, hogy valamely szervet kötelező megkeresni”. (Indokolás [55])
- [64] Figyelemmel tehát a megelőző eljárás és a közigazgatási per megkerülhetetlen összefüggéseire, a közigazgatási per céljára és arra a tényre is, hogy a közigazgatási pert kezdeményező fél részese volt a megelőző eljárásnak is, a Kp. indítvánnyal támadott 80. § (1) bekezdés második mondata „elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt” fordulata összességében és a szabályozás szintjén nem teszi a közigazgatási pert méltánytalanná a fél számára. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból nem következik, hogy a közigazgatási per fair (méltányos) jellege csupán új szakértői vélemény beszerzésével lenne megőrizhető. Az indítvány szerinti költség-hatékonyság, avagy az egyes peres eljárásoknak a Kp. 80. § (1) bekezdésén alapuló esetleges elhúzódománya a szabályozás szintjén nem, csak konkrét, egyedi eljárások kapcsán vizsgálható. Abban az esetben ugyanis, ha a megelőző eljárásban benyújtott szakvélemény esetleges ellentmondásai, hiányosságai a közigazgatási perben a korábbi szakértő szóbeli avagy írásbeli (kiegészítő) szakvéleményével tisztázhatók, úgy a peres eljárás nem feltétlenül eredményez költségtöbbletet, és nem növeli szükségtelenül a pertartamot sem.
- [65] A vizsgált szabályozás nem akadályozza azt, hogy a bíróság elvégezze a közigazgatási döntés törvényességének teljes körű vizsgálatát, ideértve a támadott szakértői vélemény tartalmát is. A támadott fordulat nem zárja ki új szakértő kirendelésének indítványozását abban az esetben, ha a szakértő által adott kiegészítés, felvilágosítás sem szünteti meg a peres fél kellően alátámasztott aggályait. A Kp. és a Pp. szabályai alapján a szakértői vélemény megkérdőjelezhető, újabb szakértő kirendelése sem tiltott, vagyis nincs kivéve a bizonyítékok rendszeréből. A jogalkotó a Kp. vonatkozó szabályának megalkotásával nem zárta ki a jogkérdésben történő bírói felülvizsgálatot, nem szűkült ugyanis a közigazgatási határozat megalapozottsága szempontjából szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása. Ezt támasztja alá egyebekben a Pp. 276. § (3) bekezdése is, amely deklarálja, hogy a bíróság nincs kötve a peres fél által előterjesztett bizonyítási indítványhoz, a bizonyítás felvétele tárgyában hozott határozatához. A Pp. 276. § (5) bekezdése ezt kiegészíti: „A bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen.”
- [66] Mindebből következik, hogy továbbra is a bíróság feladata az aggályosnak vélt szakértői vélemény perben való alkalmazhatóságának megítélése. Bizonyítékok értékelésekor a közigazgatási perben eljáró bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy közigazgatási ügyekben a közigazgatási szerv által már meghozott és indokolt határozatokat vizsgál felül, bizonyítékok újraértékelése esetén a bírói döntés indokolásának ki kell térnie a közigazgatási döntés indokaira és azok cáfolatára, ha szükséges. A Kp. támadott fordulata, törvényes keretben szabva a bizonyítási eljárás lefolytatásának, más rendelkezésekhez hasonlóan, mint például a bizonyítási indítvány előterjesztése határidejének meghatározása [78. § (3) bekezdése], vagy a bizonyítékként hivatkozott tények és körülmények körének meghatározása [78. § (4) bekezdése]; érinti a szabad bizonyítás elvét, ám e rendelkezések nem zárják el a bíróságot attól, hogy megalapozott, vagyis releváns tényeken alapuló döntést hozzon. Sem eljárási, sem pedig anyagi jogi akadálya nincs annak, hogy a Kp. alapján eljáró bíróság önálló, érdemi vizsgálatot végezzen a bizonyító fél által felvetett, a megelőző eljárásban elkészített szakértői vélemény tartalmára vonatkozóan. A megelőző eljárásban részt vevő szakértő közigazgatási perben történő alkalmazása nem jelenti azt, hogy a bíróság a közigazgatási szerv döntéséhez kötve lenne a per során.
- [67] Mindezen indokok alapján a megelőző (közigazgatási) eljárás és a közigazgatási per kapcsolatára alapozó, támadott törvényi rendelkezés nem sérti a közigazgatási perekkel szemben is követelményként támasztott hatékony bírói jogorvoslat jogát sem.

- [68] 5. Az indítványozó bíró érvelésében arra is kitért – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állítva –, hogy önmagában már amiatt kizárt a megelőző eljárásban alkalmazott szakértő kirendelése közigazgatási perben, mert a kirendelő, vagyis a közigazgatási szerv, hatóság véleményével egyező állásponton van. Az Ákr. 71. § (3) bekezdése rendelkezik a szakértő kizárásáról, amelynek részleteit az Ákr. 23. §-a tartalmazza, vagyis a szakértő személyével szemben fennálló esetleges összeférhetlenségi aggályok már a megelőző eljárásban kiküszöbölhetők, orvosolhatók. Az Ákr. rendelkezésein túl az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Isztv.) is tartalmaz garanciákat a szakértői tevékenységgel összefüggésben: az Isztv. Harmadik Rész XI. fejezete rendelkezik a fegyelmi vétség fogalmáról, valamint a fegyelmi eljárás szabályairól; míg a XII. fejezet részletezi az etikai eljárást, ez utóbbit egészíti ki a Kamara Etikai Kódexéről szóló a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara Küldöttgyűlésének 100/2017. (III. 22.) határozata. Az Isztv. 3. § (1) bekezdése alapján „[a]z igazságügyi szakértő feladata, hogy a hatóság kirendelése vagy megbízás alapján, a tudomány és a műszaki fejlődés eredményeinek felhasználásával készített szakvéleménnyel, a függetlenség és pártatlanság követelményének megtartásával döntse el a szakkérdést, és segítse a tényállás megállapítását”. E rendelkezés megsértése az Isztv. 93. § (1) bekezdése alapján fegyelmi vétségnek, vagy a 130. § (1) bekezdése szerint etikai vétségnek minősül.
- [69] A jogalkotó mind a megelőző eljárás során (az Ákr. rendelkezései szerint), mind pedig a közigazgatási per során (a Pp. és az Isztv. rendelkezései szerint) szabályozza a szakértői működés garanciáit, és azok megsértése esetére eljárási rendet és szankciót nevesít, így az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme ezzel összefüggésben nem igazolt.
- [70] Figyelemmel arra, hogy az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezéseket nem semmisítette meg, az Abtv. 45. § (1)–(2) és (4) bekezdésére tekintettel nem rendelte el a Kp. vizsgált rendelkezése alkalmazásának kizárását.

V.

- [71] Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben való közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2020. január 21.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/796/2019.

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök 39/2020. (I. 29.) KE határozata rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízás alóli felmentéséről

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés b) pontja alapján – a külgazdasági és külügyminiszter előterjesztésére – *dr. Halmi Miklós Tamás* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet – Magyarország lisszaboni nagykövetségének a vezetésével, valamint Magyarországnak a Zöld-foki Köztársaságban, a Bissau-guineai Köztársaságban való képviselőrele kapott megbízása érintetlenül hagyása mellett – felmentem a São Tomé és Príncipe Demokratikus Köztársaságban való képviselőrele kapott megbízása alól.

Budapest, 2019. december 20.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2020. január 8.

Szijjártó Péter s. k.,
külgazdasági és külügyminiszter

KEH ügyszám: KEH/05731-2/2019.

A köztársasági elnök 40/2020. (I. 29.) KE határozata rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízásáról

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés b) pontja alapján – a külgazdasági és külügyminiszter előterjesztésére – *Maris Zsolt Szilárd* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet – Magyarország luandai nagykövetségének a vezetésére, valamint Magyarországnak a Kongói Köztársaságban és a Mozambiki Köztársaságban való képviselőrele kapott megbízása érintetlenül hagyása mellett – megbízom Magyarországnak a São Tomé és Príncipe Demokratikus Köztársaságban való képviselőrele.

Budapest, 2019. december 20.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2020. január 8.

Szijjártó Péter s. k.,
külgazdasági és külügyminiszter

KEH ügyszám: KEH/05730-2/2019.

**A köztársasági elnök 41/2020. (I. 29.) KE határozata
rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízás alóli felmentéséről és megbízásáról**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés b) pontja alapján – a külgazdasági és külügyminiszter előterjesztésére – *Máthé László Eduárd* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet – Magyarország nairobi nagykövetségének a vezetésére, valamint Magyarországnak az Ugandai Köztársaságban, a Tanzániai Egyesült Köztársaságban, a Szomáliai Szövetségi Köztársaságban, a Ruandai Köztársaságban és a Seychelle Köztársaságban való képviseletére kapott megbízása érintetlenül hagyása mellett – felmentem Magyarországnak a Kongói Demokratikus Köztársaságban való képviseletére kapott megbízása alól, egyúttal megbízom Magyarországnak a Burundi Köztársaságban, valamint a Comore-szigeteki Unióban való képviseletével.

Budapest, 2019. december 20.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2020. január 8.

Szijjártó Péter s. k.,
külgazdasági és külügyminiszter

KEH ügyszám: KEH/05729-2/2019.

**A köztársasági elnök 42/2020. (I. 29.) KE határozata
rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízásáról**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés b) pontja alapján – a külgazdasági és külügyminiszter előterjesztésére – *Király András László* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet – Magyarország pretoriai nagykövetségének a vezetésére, valamint Magyarországnak a Sváziföldi Királyságban, a Namíbiai Köztársaságban, a Zimbabwei Köztársaságban, a Lesothói Királyságban, a Botswanai Köztársaságban, a Zambiai Köztársaságban, a Mauritiusi Köztársaságban és a Madagaszkári Köztársaságban való képviseletére kapott megbízása érintetlenül hagyása mellett – megbízom Magyarországnak a Malawi Köztársaságban való képviseletével.

Budapest, 2019. december 20.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2020. január 8.

Szijjártó Péter s. k.,
külgazdasági és külügyminiszter

KEH ügyszám: KEH/05727-2/2019.

**A köztársasági elnök 43/2020. (I. 29.) KE határozata
rendkívüli és meghatalmazott nagykövet kinevezéséről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés b) pontja alapján – a külgazdasági és külügyminiszter előterjesztésére –
Csulák Pétert kinevezem rendkívüli és meghatalmazott nagykövetté.

Budapest, 2019. december 20.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2020. január 8.

Szijjártó Péter s. k.,
külgazdasági és külügyminiszter

KEH ügyszám: KEH/05406-2/2019.

**A köztársasági elnök 44/2020. (I. 29.) KE határozata
dandártábornok szolgálati viszonya megszűnésének megállapításáról**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés e) pontja, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 32. § (1) bekezdése és 80. § (1) bekezdés b) pontja alapján – a belügyminiszter javaslatára – megállapítom, hogy *Meichl Géza* rendőr dandártábornok hivatásos szolgálati viszonya 2019. december 14-ei hatállyal megszűnt.

Budapest, 2020. január 10.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

KEH ügyszám: KEH/001117-1/2020.

**A köztársasági elnök 45/2020. (I. 29.) KE határozata
dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés e) pontja, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 32. § (1) bekezdése, 80. § (2) bekezdés d) pontja és 86. § (2) bekezdés e) pontja alapján – a belügyminiszter javaslatára – *dr. Simon Tamás* címzetes rendőr dandártábornok hivatásos szolgálati viszonyát 2020. március 31-ei hatállyal felmentéssel megszüntetem.

Budapest, 2020. január 10.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

KEH ügyszám: KEH/00054-2/2020.

**A köztársasági elnök 46/2020. (I. 29.) KE határozata
állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés i) pontja, valamint a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 9. §-a alapján – a Miniszterelnökséget vezető miniszter KSZ-1/1648/3/2019. számú előterjesztésére – *Egresi Marina*, született: Seregij Marina (névmódosítás előtti neve: Egresi Marina Vaszilivna, született: Seregij Marina Vaszilivna; születési hely, idő: Alsókaraszló [Szovjetunió], 1990. január 2.) magyar állampolgárságát visszavonom.

Budapest, 2020. január 13.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2020. január 16.

Dr. Gulyás Gergely s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

KEH ügyszám: KEH/00004-3/2020.

**A köztársasági elnök 47/2020. (I. 29.) KE határozata
állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés i) pontja, valamint a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 9. §-a alapján – a Miniszterelnökséget vezető miniszter KSZ-1/1538/3/2019. számú előterjesztésére – *Kucserja László* (névmódosítás előtti neve: Kucserja Vaszil Ivánovics; születési hely, idő: Kökényes [Szovjetunió], 1974. január 8.) magyar állampolgárságát visszavonom.

Budapest, 2020. január 13.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2020. január 16.

Dr. Gulyás Gergely s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

KEH ügyszám: KEH/00024-3/2020.

**A Kormány 1006/2020. (I. 29.) Korm. határozata
a „Királyok és szentek. Az Árpádok kora” című kiállítás megvalósításáról és ennek érdekében
a székesfehérvári Szent István Király Múzeum rekonstrukciójáról, valamint az Árpád-ház Program
megújulásának koncepcionális előkészítéséről**

A Kormány az Árpádok történelmi művét bemutató, az Árpád-ház Program első üteme (2016–2022) keretében Székesfehérváron megvalósuló hazai kiállítás előkészítéséről szóló 1793/2017. (XI. 8.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) 1. és 4. pontjában foglalt célok végrehajtása érdekében

1. egyetért
 - a) a székesfehérvári Szent István Király Múzeum (az ingatlan-nyilvántartás szerint a Székesfehérvár belterület 266 helyrajzi szám alatt nyilvántartott, természetben a 8000 Székesfehérvár, Fő utcában található) épülete rekonstrukciójának (a továbbiakban: Beruházás) az elkészült kiviteli tervdokumentáció szerinti megvalósításával,
 - b) azzal, hogy az Árpádok történelmi művét bemutató „Királyok és szentek. Az Árpádok kora” című kiállítás (a továbbiakban: Kiállítás) a Korm. határozat 1. pontjában meghatározott határidőtől eltérően legkésőbb 2022. március 15-ig valósuljon meg;
2. egyetért azzal, hogy a Beruházás megvalósítója Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) legyen;
3. egyetért
 - a) a Beruházás megvalósítása érdekében a 2020. évben 2 576 429 440 forint, a 2021. évben 2 779 762 610 forint, mindösszesen 5 356 192 050 forint,
 - b) a Kiállítás megvalósítása érdekében a Korm. határozat 5. pont b) alpontjától eltérően a 2021. évben legfeljebb 506 337 000 forint,
 - c) a Kiállítás üzemeltetése érdekében a 2021. évben 120 000 000 forint biztosításával;

4. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 33. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva elrendeli a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 50. Kulturális szakmai feladatok támogatása alcímnek a 19. Székesfehérvári Szent István Király Múzeum rekonstrukció programja jogcímcsoporttal történő kiegészítését;
- Felelős:* pénzügyminiszter
Határidő: azonnal
5. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy intézkedjen a Beruházás megvalósítása érdekében a 3. pont a) alpontja szerint a 2020. évben szükséges összegből 317 337 000 forint egyszeri átcsoportosításáról a Kvtv. 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 15. Magyarságkutató Intézet cím terhére, a Kvtv. 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 50. Kulturális szakmai feladatok támogatása alcím, 19. Székesfehérvári Szent István Király Múzeum rekonstrukció programja jogcímcsoport javára;
- Felelős:* emberi erőforrások minisztere
Határidő: a 4. pont szerinti feladat végrehajtását követően azonnal
6. felhívja a pénzügyminisztert, hogy – az emberi erőforrások minisztere bevonásával – gondoskodjon a 3. pont a) alpontjában foglaltak megvalósítása érdekében a 2020. évben – az 5. pontra figyelemmel – szükséges
- a) 2 257 804 869 forint rendelkezésre állásáról a Kvtv. 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 50. Kulturális szakmai feladatok támogatása alcím, 19. Székesfehérvári Szent István Király Múzeum rekonstrukció programja jogcímcsoport javára,
- b) 1 287 571 forint rendelkezésre állásáról a Kvtv. 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 48. Kincstári díj és pénzügyi tranzakciós illeték alcím javára;
- Felelős:* pénzügyminiszter
emberi erőforrások minisztere
Határidő: 2020. január 31.
7. felhívja a pénzügyminisztert, hogy – az emberi erőforrások minisztere bevonásával – gondoskodjon
- a) a Beruházás megvalósítása érdekében 2 779 762 610 forint,
- b) a Kiállítás üzemeltetése érdekében 120 000 000 forint rendelkezésre állásáról a 2021. évi központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezetében, amely összegek a kincstári díjat is tartalmazzák;
- Felelős:* pénzügyminiszter
emberi erőforrások minisztere
Határidő: a 2021. évi központi költségvetés tervezése során
8. az Áht. 36. § (4c) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörében eljárva
- a) az 1. pont a) alpontjában foglalt feladat megvalósítása érdekében a központi költségvetési éven túl vállalható kötelezettségek 2021. évre vonatkozó felső korlátját 2 898 313 453 forintban,
- b) az 1. pont b) alpontjában foglalt feladat megvalósítása érdekében a 2021. évben a központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 15. Magyarságkutató Intézet cím terhére vállalható kötelezettség mértékét 506 337 000 forintban állapítja meg;
9. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy a támogatás felhasználásának és elszámolásának részletes feltételeit meghatározó támogatási szerződés alapján az 5. pont szerint biztosított összeg terhére támogatási jogviszonyt létesítsen az Önkormányzattal;
- Felelős:* emberi erőforrások minisztere
Határidő: az 5. pont szerinti átcsoportosítást követően azonnal
10. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy a 6. pont szerinti forrás rendelkezésre állását követően a 9. pont szerint létrehozott támogatási jogviszonyt módosítsa a 2020–2021. évekre vonatkozóan, az 5. pont szerint biztosított összeggel együtt mindösszesen 5 473 455 322 forint Önkormányzat részére történő biztosításával;
- Felelős:* emberi erőforrások minisztere
Határidő: a 6. pont szerinti forrás rendelkezésre állását követően azonnal

11. felhívja a pénzügyminisztert, hogy – az emberi erőforrások minisztere bevonásával – a Kiállítás megvalósítása érdekében a Korm. határozat 5. pont b) alpontjától eltérően a 2021. évben gondoskodjon legfeljebb 506 337 000 forint rendelkezésre állásáról a 2021. évi központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezetében;

Felelős: pénzügyminiszter
emberi erőforrások minisztere

Határidő: a 2021. évi központi költségvetés tervezése során

12. egyetért az Árpád-ház Program megújulásának és továbbfejlesztésének szükségességével, amelynek kormányzati felelőseként az emberi erőforrások miniszterét jelöli ki.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: folyamatos

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1007/2020. (I. 29.) Korm. határozata a XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium és a XV. Pénzügyminisztérium fejezet címrendjének módosításáról

A Kormány

1. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 1. mellékletének címrendjét – 2020. január 31-i fordulónappal – az 1. és a 2. melléklet szerint módosítja;

Felelős: pénzügyminiszter
innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: 2020. január 31.

2. felhívja a pénzügyminisztert, hogy a Magyar Államkincstár útján intézkedjen az 1. pont szerinti címrendi változás 2020. január 1-jei határnappal történő átvezetéséről, és egyidejűleg az átrendezés időpontjáig végrehajtott előirányzat-módosítások, teljesítési adatok és a kapcsolódó költségvetési maradványok átvezetését hajtsa végre;

Felelős: pénzügyminiszter

Határidő: 2020. január 31.

3. felhívja a pénzügyminisztert, hogy gondoskodjon a Magyar Államkincstárnál az előző években keletkezett költségvetési maradványok előirányzatosításáról, az azonosítás alatt álló kiadásoknak és bevételeknek megfelelő fejezeti kezelésű előirányzat, illetve azon belül egységes rovatrend szerinti azonosításáról.

Felelős: pénzügyminiszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

Eredeti előiránnyal rendelkező fejezeti kezelésű előirányzatok átrendezése

ÁHT-T	Új címrendi besorolás					Megnevezés	Régi címrendi besorolás				
	Fejezet	Cím	Alcím	Jog-cím-csoport	Jog-cím		Fejezet	Cím	Alcím	Jog-cím-csoport	Jog-cím
294702	XVII.	20	68	01	00	Országos Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft. támogatása	XV.	25	09	01	00
284201	XVII.	20	68	02	00	ÁPB-k szakmai programjainak támogatása	XV.	25	09	03	00

Eredeti előiránnyal nem rendelkező fejezeti kezelésű előirányzat átrendezése

ÁHT-T	Új címrendi besorolás					Megnevezés	Régi címrendi besorolás				
	Fejezet	Cím	Alcím	Jog-cím-csoport	Jog-cím		Fejezet	Cím	Alcím	Jog-cím-csoport	Jog-cím
355284	XVII.	20	68	03	00	Munkavédelmi célú támogatás	XV.	25	09	02	00

**A miniszterelnök 9/2020. (I. 29.) ME határozata
helyettes államtitkár felmentéséről és helyettes államtitkárok kinevezéséről**

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 228. § (2) bekezdés b) pontja és 234. § (1) bekezdése alapján – a Miniszterelnökséget vezető miniszter javaslatára –

dr. Bíró Attilát, a Miniszterelnökség helyettes államtitkárát e tisztségéből

– 2020. január 31-ei hatállyal – felmentem, egyidejűleg

dr. Almási Győzőt

– 2020. február 1-jei hatállyal – a Miniszterelnökség helyettes államtitkárává kinevezem, továbbá

a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 234. § (1) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva, a miniszterelnök kabinetfőnökének javaslatára

dr. Bíró Attilát

– 2020. február 1-jei hatállyal – a Miniszterelnöki Kabinetiroda helyettes államtitkárává

kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.

Felelős kiadó: Papp Tibor ügyvezető.